

Luminița Mihaela DRĂGHICESCU

Ioana STĂNCESCU

EDUCAȚIA

VALORI, FUNDAMENTE, DIRECȚII DE EVOLUȚIE

Ghid pentru studenții – viitori profesori

EDITURA UNIVERSITARĂ
București

CUPRINS

Introducere	7
1. Despre profesia didactică și despre a fi profesor, astăzi... ..	11
2. Educația – delimitări conceptuale, caracteristici generale, perspective de abordare.....	34
3. Funcțiile educației: clasificare și analiză	48
4. Problematika educabilității. Factorii dezvoltării personalității: ereditate, mediu, educație, sine – interdependența lor. Puterea și limitele educației	63
5. Formele educației – note definitorii, conexiuni, posibilități de optimizare.....	74
6. Dimensiuni ale educației: educația intelectuală, educația morală, educația estetică, educația profesională, educația fizică	87
7. Educația pentru dezvoltare durabilă. Noile educații - răspunsuri la problematica lumii contemporane.....	106
8. Educația – direcții de evoluție: educația permanentă, autoeducația	124
9. Educația digitală – educația pentru o eră digitală	153
10. Sistemul de învățământ din România. Alternative educaționale	177
11. Medii educaționale (familia, școala, biserica, mass-media) – elemente de specificitate și interacțiuni	202

INTRODUCERE

În ultimii ani, din ce în ce mai puțini tineri cu drag de copii și de educație, tineri entuziaști, pasionați, cu vocație pedagogică, aleg să fie profesori. Este o realitate pe care o conștientizăm cu toții, de la decidenți în domeniul educației, formatori de profesori, până la cei care au ales să rămână oameni ai școlii și să-și dedice întreaga viață educației, copiilor și comunităților din care fac parte.

Acesta este, poate, cel mai puternic motiv care ne-a îndemnat să elaborăm această lucrare, dedicată vouă – tinerilor care încă mai căutați răspunsuri la întrebarea: *Să aleg profesia didactică?*

Ne dorim ca paginile acestei cărți să vă provoace la reflecție profundă, la autochestionare, la autodescoperire și autocunoaștere, astfel încât, ajunși la finalul ei, răspunsul să fie unul singur, exprimat clar și convingător: *DA, vreau să fiu profesor, pentru că nu este altă profesie mai frumoasă și mai nobilă decât aceasta!*

Sperăm ca lucrarea noastră să sprijine procesul vostru de formare inițială ca viitori profesori, să fie unul dintre reperele solide la care vă veți întoarce, ori de câte ori vă veți întreba: *De ce educația contează?, De ce profesia didactică are o importanță socială majoră? sau De ce profesorul este inima școlii?*

Credem că ne-am angajat într-un demers care, pe de o parte, ne onorează, întrucât nimic nu este mai nobil decât misiunea unui formator care-și însoțește educabilul pe drumul formării sale ca făuritor de Oameni, iar, pe de altă parte, ne responsabilizează, pentru că avem convingerea fermă că de calitatea formării inițiale a profesorilor depinde, în mare măsură, viitorul educației și, deci, al copiilor noștri.

Munca noastră educațională desfășurată cu tinerii sau adulții care se pregătesc pentru cariera didactică, a avut întotdeauna, ca punct de plecare, motivația de a-i determina să conștientizeze că a alege să fii profesor presupune a-ți asuma o misiune, a urma o chemare, a „răspunde” unei vocații.

A fi profesor, astăzi, implică o serie de responsabilități și provocări care reclamă, în primul rând, nevoia de conștientizare a „statutului” asociat identității tale profesionale: acela de persoană care învață continuu. Căci, dincolo de acumulările realizate în prima etapă a formării voastre ca profesori, materializate în cunoștințe, abilități, deprinderi, atitudini, valori și elemente de conduită profesională, cei împreună cu care veți învăța și de la care veți învăța continuu, sunt copiii, elevii voștri. Ei, prin ceea ce vor fi, vor gândi, vor simți, prin modul în care vor acționa, sunt cei care vă vor arăta „măsura” reală a competențelor voastre profesionale.

De-a lungul anilor, în procesul de împreună-învățare, alături de studenții noștri, și noi am învățat cum să fim profesori mai buni, cum să-i susținem pentru a reuși, observând cum s-au schimbat, de la generație la generație, nevoile lor de învățare, modul în care învață, preferințele pentru anumite tipuri de sarcini, dificultățile pe care le întâmpină.

Poate că vă întrebați *de ce ar fi util să parcurgeți această lucrare, dacă vă pregătiți să deveniți profesori?*

În primul rând, veți găsi aici repere teoretice valoroase, care vă vor ajuta să clarificați concepte-cheie și idei reprezentative pentru teme relevante, precum: profesia didactică, profilul profesional al cadrului didactic, educația - caracteristici generale și perspective de abordare, funcțiile educației, problematica educabilității, forme și dimensiuni ale educației, noile educații, educația permanentă și autoeducația, educația digitală etc..

La începutul fiecărui capitol, veți identifica trei secțiuni: *Ce și cum vei învăța?*; *Care sunt principalele repere conceptuale?*; *Ce rezultate ale învățării vei obține?*. Acestea vă ajută să anticipați care sunt obiectivele vizate, principalele repere conceptuale și rezultate ale învățării asociate fiecărei teme tratate.

Vă propunem, de asemenea, teme de reflecție și aplicații creative, menite să vă sprijine în demersurile de transfer al cunoștințelor în varii contexte practice, de identificare a unor situații concrete în care puteți utiliza ceea ce ați învățat, de exersare a unor abilități specifice profesiei didactice. În dreptul fiecărei aplicații, veți observa simboluri diferite pentru fiecare tip de sarcină în parte, explicate în secțiunea *Legendă*.

Nu în ultimul rând, veți descoperi recomandări de lectură a unor lucrări reprezentative pentru domeniul educațional, de vizionare a unor filme și/sau discursuri TedEx, care au rolul de a întregi înțelegerea temelor

abordate și de a vă stimula să reflectați și să identificați propriile soluții la diverse probleme ale educației. Aceștia li se adaugă o *Vitamină Edu(cație)*, care este un citat/o maximă, ce surprinde esența temei abordate și care vă invită, încă o dată, la reflecție.

În plus, fișa de autoevaluare, care încheie fiecare capitol, vă va ajuta să analizați modul în care ați învățat și ce ați învățat.

Sperăm că v-am convins să lecturați paginile acestei lucrări, să reflectați la teme definitorii pentru arhitectura educației și să petreceți, „alături de noi”, un timp cu sens și semnificație pentru voi! Succes!